

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 551.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796473950320/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- iver missionerede for Romerkirken (katholicismen) og bekæmpede enhver afvigelse herfra (modreformationen); portugisiske j. drev allerede i 16. årh. en missionerende virksomhed i Abessinien, der især var vendt mod muhammedanerne; det R. s. betegner pavestolen (den romer.-katolske kirkes hovedsæde). – *passerer for*: regnes for. – *ende*: formål. – *anslag*: anvisning, forslag. – *consequenter*: lat.: som følge deraf. – *Dronningen af Saba*: se n.t.s. 145. – *de hellige 3 konger*: se n.t.s. 332. – *endelig*: når alt kommer til alt. – *Sem Cham*: Noas sønner omtales efter syndflodsberetningen i 1. Mos. 9,18 som Sem, Kam og Jafet. – *Jacob*: forveksling for: Jafet, se foreg. note. – *Morer*: maurere (arabere, afrikanere).
- 338 *Erke*: øverste. – *Velb^{hed}*: forkortelse for: velbårenhed, se n.t.s. 323. – *Hillemænd*: sbevar mig vels. – *førdage*: tåle. – *residerer*: bor (fornemt). – *under linien*: ved Ækvator. – *svovel-stikker*: datidens stendstikker, antændtes ved en glødende fyrsvamp.
- 339 *Grand d'Espagne*: se n.t.s. 280. – *effier sit privilegium (...)* kongen af Spanien selv: det hørte virkelig til grandernes ceremonielle forrettigheder at beholde hatten på i kongens nærvær. – *prejudicere*: skade. – *D. Olympia*: forkortelse for: Doña O., se n.t.s. 280. – *et andet vist sted*: (eufemistisk:) nødørfshuset.
- 340 *daare-kisten*: galeanstalten. – *seer igiennem fingre*: bærer over.
- 341 *pretensioner*: krav. – *narrisk*: naragtigt. – *forslag*: anslag, plan.
- 342 *heroisk*: heltedmodig. – *fortryde paa*: vredes over. – *admirerer*: beundrer. – *ædelhiertighed*: ædel tænke måde, stolthed. – *Velbr^{hed}*: forkortelse for: velbårenhed, se n.t.s. 323. – *tillforn*: hidtil.
- 343 *mohrer*: maurere. – *Xeres de la Frontera*: sydsp. by, hvor maurerne 711 slog den sp. kong Roderiks hær, hvilket blev optakten til deres indtrængen i Sp. – *Svigerskab*: forbindelse mellem familier i kraft af (fx. børns) ægteskab. – *fortiepte*: forelskede. – *Veirhane*: person, der skifter mening el. holdning efter omstændighederne (drejer sig efter vinden). – *nokker*: manerer. – *Fruer-piger*: kammerpiger. – *poleredt*: civiliseret.
- 344 *forbunden* (nodsaget) (...) *aarsags skyld*: frasen angiver, at kvinden er blevet besvangret. – *taler med en Spansk Jomfrue*: det stive ceremonielle (også i kærlighed) var en klische i komediens samtid. – *for brylluppet*: for brylluppet. – *alterered*: bestyrtet, bevæget. – *insinuere*: indynde. – *fortiepte viser*: elskovsviser.
- 345 *besove*: have samleje med. – *skielmsk*: lumsk, underfundig. – *voldsom*: voldelig. – *Egteskabs Contracten*: se n.t.s. 394.
- 346 *heder*: betyder. – *u-billigt*: urimeligt, uretfærdigt. – *fundament*: grundlag. – *generoux*: gavmildt, gæstfrit. – *exem*: forkortelse for: eksempel. – *daarlige*: tåbelige. – *anslag*: plan. – *lyde*: last, brist.
- 347 *Bombasto*: se n.t.s. 325.